

Roční program EVVO na školní rok 2016-17

**Mgr. Marta Sedláčková,
Environmentální koordinátor**

RVP ZV přináší průřezová témata (PV). V rámci RVP ZV je jich celkem šest a jedním z nich je i environmentální výchova (EV). Škola musí ve svém školním vzdělávacím programu (ŠVP), a následně ve výuce, všechna tato průřezová témata uplatnit.

Specifické pro EV by mělo být její pojetí. Je nepochybně nutné žáky učit určitým vědomostem a dovednostem v této oblasti. Nevýznamnější je **rozvoj postojů a životních hodnot žáka**. Jde o aktivní uplatnění teorie v praxi.

Využívat takové metody, formy a postupy práce, které jsou založené na prožitcích a zkušenostech žáků. Jedná se zejména o kooperativní učení (**skupinové řešení problémů, diskuze, simulace, hraní rolí, projekty**), ale také o formy a metody na rozhraní kooperativního a individuálního učení (**experimenty a laboratorní práce**) nebo individuálního učení (**seminární práce, referáty, exkurze**).

Tři možnosti plnění PT EV

1. **Integrace jednotlivých tematických okruhů do vyučovacích předmětů.** Typická je integrace do přírodovědných předmětů (biologie, chemie, fyzika, zeměpis), kde již řada očekávaných výstupů propojení s EV naznačuje. Mnoho tematických okruhů se dá vhodně propojit i se základy společenských věd, výtvarnou výchovou, výchovou ke zdraví a dalšími předměty. V základech společenských věd se může například jednat o hraní rolí, kdy vybrané skupiny žáků představují zájmové skupiny, které jednájí o regulaci dopravy ve městě, o environmentálně sporné stavbě apod. Ve výtvarné výchově lze ztvárnit ekologicky zničenou krajinu, v českém jazyce ji zase popsat ve slohové práci.
2. **Vytvoření samostatného vyučovacímho předmětu.** EV jako interdisciplinární obor vyžaduje totiž dílčí znalosti mnoha dalších oborů, což by v některých případech mohlo být úskalím při tvorbě samostatného vyučovacímho předmětu, a tedy při naplňování všech tematických okruhů.
3. **Formou projektu** a to v jakémkoli rozsahu. Je tedy možné vytvořit a uskutečnit projekt celoškolský nebo třídní, krátkodobý nebo dlouhodobý. To závisí na možnostech a pedagogických záměrech školy. Projekt může zahrnovat jeden nebo více tematických okruhů. Vhodným tematickým okruhem pro projekt jsou např. "Lidské aktivity a vliv na životní prostředí". Takto široce postavené téma umožňuje zaměřit se na vodu, ovzduší, globální problémy životního prostředí, zdraví člověka apod. Pro projektové vyučování lze s výhodou využít nabídek již zpracovaných projektů různých organizací, eventuálně se lze zapojit do právě probíhajících nebo začínajících projektů mezinárodních, které kromě jiného, nutí žáka zdokonalovat se v cizím jazyce. Pokud nezvolíme ani jednu z těchto alternativ, můžeme se alespoň již existujícími projekty nechat inspirovat.

Náměty pro realizaci EV

EV se zabývá celá řada organizací, které vytvářejí projekty, semináře, exkurze a pracovní listy pro žáky základních i středních škol. Zde je výčet některých internetových odkazů a literatury, již lze pro EV využít: www.pavucina-sev.cz (obsahuje odkazy na všechny členy sdružení rozdělené podle krajů), www.kev.ecn.cz, terezango.cz, toulcuvdvur.cz, www.adminhigh.cz/paleta/, web.quick.cz/areka_opava/, www.ceu.cz

Roční program EVVO na školní rok 2016-17 (1. část – měsíční harmonogram)

aktivity	Výstupy/cíle	termín	účast	hodnocení	kompetence	zodpovídá
plán EVVO dopracování a upřesnění, aktualizace ŠVP na školní rok 2016/17	Environmentální výchova je začleněna do vyučovacích předmětů naplňováním průřezového tématu, Environmentální výchova dle ŠVP	srpen	vyučující, koordinátor EVVO	vypracování plánu, začlenění průřezového tématu EV do vybraných předmětů	k. komunikativní	koordinátor EVVO, vyučující, předsedové předmětových komisí, oblastí ŠVP, TU,
Odpady a jejich místo na Zemi – přednášková činnost třídních učitelů a praktický nácvik třídění odpadů ve třídě i škole.	třídění odpadů, recyklace odpadů, zlepšit úroveň třídění odpadu na škole, třídě, schůzka předsedů předmětových komisí, diskuse	září	žáci I. a II. stupně, vyučující, předsedové předmětových komisí, oblastí ŠVP, TU,	přednáška, praktická ukázka, nácvik a realizace třídění opadů ve třídě i škole,	k. komunikativní	koordinátor EVVO, vyučující všech ročníků
Sociogram- rozvoj empatie a pozorování	zjištění klimatu třídy, sociální vztahy v heterogenní a homogenní skupině, rozvoj empatie a pozorování	září	vyučující I. a II. stupně	dotazníkové šetření, diskuze	k. komunikativní	vyučující všech ročníků
Podzimní práce na školní zahradě	žáci se seznámí a naučí pracovat se zahradním nářadím, zjistí důležitost přípravy školní zahrady na zimní období	září - listopad	1. – 9. ročník	upravená školní zahrada, pořízení fotodokumen - tace, zpracování podzimní sklizně ze školní zahrady	k. komunika - tivní, k. učení, k. k řešení problémů	TU - vyučující PČ, Vv ... - I., II. st
Projekt „Karviná“	seznámení se s historií města Karviná, její části, významné stavby, podniky, služby...	říjen	žáci 3. ročník	exkurze po Karvině, ověření znalostí formou testu	k. komunika - tivní, k. učení, k. k řešení problémů	Mgr. Grácsová, Mgr. Lipková

Sběr „Lesních plodů“	naučit žáky pomáhat, pomoc lesníkům při péči o zvěř v zimním období	říjen	1. – 9. ročník	výsledky sběru vyhodnocené a zveřejněné na webových stránkách	k. učení, k. k řešení problémů, k. pracovní volba povolání	třídní učitelé, EVVO koordinátor
Projekt „Vesmír“ – jsme jeho součástí – exkurze Ostravské Planetárium	žáci formou exkurze se seznámí s výzkumy ve vesmíru a vším čeho je součástí planeta Země	říjen - listopad	6. A, B 5. A, B	skupinová práce, vytvoření plakátů, výstavka skupinových prací pro ostatní ročníky	k. komunika-tivní, k. učení, k. k řešení problémů	Mgr. Stehnová
Přírodovědný klokan	všeobecné znalostí žáků o přírodě, uplatnění jejich dovedností při praktických činnostech	říjen	8. A, B, 9. A, B	testy přírodověd - ných znalostí, zveřejnění výsledků na webových stránkách školy	k. pracovní volba povolání, k. komunika-tivní, k. učení, k. k řešení problémů	Mgr. Stehnová
EKO Evropa - výukový program	třídění odpadů recyklace odpadů, zlepšit úroveň třídění odpadů	říjen	třídy 1. stupně	přehledné znázornění jednotlivých koloběhů odpadů na přenosných tabulích a vzorky materiálů vyrobených recyklací	k. komunika-tivní, k. učení, k. k řešení problémů, k. občanské, k. personální	vyučující 5. ročníků
adopce „ Medvěda ušatého “ - ZOO Ostrava	odpovědnost vůči zvířatům	říjen	všichni žáci školy	výběr peněz pro adoptované zvíře, zaslání vybraného obnosu	k. učení, k. k řešení problémů, k. občanské,	EKO tým a třídní učitelé
Celoškolní projekt – „ Zasad' strom “	žáci jednotlivých tříd a ročníků vysadí svůj keř nebo strom ve školní zahradě, uvědomělost a starost vůči všemu živému	říjen	všichni žáci školy	vysazení stromů a keřů, označení s popisem, pořízení fotodokumen – tace, zveřejnění na webových stránkách školy	k. komunika-tivní, k. učení, k. k řešení problémů, k. občanské, k. personální	EKO tým a třídní učitelé, učitelé PČ
Zoo Ostrava- výukové programy - savci	dělení savců do skupin, popis jejich života ve volné přírodě, význam ZOO	listopad	8. A, B	prezentace na webových stránkách, zápis do PL a sešitů, výstupní test	k. komunika-tivní, k. učení k. občanské k. personální	Mgr. Stehnová

Beseda – „Jaká známe zvířata“	žáci prostřednictvím praktické ukázky si osvojí znalosti v rámci říše zvířat	listopad	4. A, B	Přírodovědná stanice, výstava výtvarných prací žáků, zveřejnění na webových stránkách	k. komunika- tivní, k. učení k. občanské	Mgr. Štefániková, Mgr. Cieslová
Projekt Biomy savců (Př)	žáci správně zařadí savců do biomů	prosinec	8. A, B	žáci vytvoří plakáty, skupinovou práci budou prezentovat před spolužáky	k. komunika- tivní, k. učení, k. k řešení problémů	Mgr. Stehnová
Biologická a chemická olympiáda - soutěž žáků	žáci změní své teoretické a praktické vědomosti ve školním kole biologické soutěže	prosinec - únor	6. - 9. roč. Ch - 9. r.	školní soutěž, výsledky soutěže budou zveřejněné na webových stránkách školy	, k. učení, k. k řešení problémů, k. komunika- tivní,	Mgr. Stehnová
„Vánoční tradice“ – v rámci mezi - předmětových vztahů předávání zvyků a tradic	žáci se ve svých třídách zaměří na dědictví v podobě vánočních tradic, výroba vánočních ozdob ze starých nové, pečení cukroví, zpívání koled apod.	prosinec	1. 9. ročník	galerie výrobků v jednotlivých třídách, vánoční besídka s rodiči, pořízení fotodokumen- tace, zveřejnění na webových stránkách školy	k. komunika- tivní, k. učení, k. k řešení problémů, k. občanské	třídní učitelé
Nabití energií (Ch) - hra Ekopolis, vyčer- patelné a nevyčerpatelné zdroje	žáci formou hry získají vědomosti o vyčerpatelných a nevyčerpa- telných zdrojích	prosinec- leden	9. A	desková hra Ekopolis, výukový balíček evvoluce – „Nabití energií“, vypracování pracovního listu	k. komunika- tivní, k. učení, k. k řešení problémů, k. občanské	Mgr. Stehnová
Krmení - přikrmování ptáků a savců	odpovědnost vůči zvířatům, žáci se zabývají životem zvířat v zimě, sledují stopy zvířat ve volné přírodě	leden, únor	členové přírodo- vědného kroužku, 4. A, B	deník s fotodoku- mentací akcí kroužku	k. učení, k. k řešení problémů	vedoucí kroužku, Mgr. Štefániková, Mgr. Cieslová

Lyžařský výcvik – zdravý životní styl	využití volného času k pobytu v přírodě se zaměřením na zdravý životní styl	únor	7. a 8. ročník	závěrečné ověření dovedností žáků	k. učení	vyučující TV
Ročníkový projekt – „Mladý vědec“ – pokusy v rámci přírodovědy	žáci si svými jednoduchými pokusy ověří již získané teoretické znalosti	únor	4. A, B	zápis do pracovních listů, výsledky pokusu a fotodokumentace budou zveřejněny na webových stránkách školy	k. učení, k. k řešení problémů	Mgr. Cieslová, Mgr. Štefániková
Projekt „Moji nejmilejší lidé“	rozvíjení emocionálních pocitů a uvědomění si vztahů v rodině a jednotlivé pozice členů rodiny seznámí se s právy dítěte	únor	2. A	výsledky skupinové práce v prezentaci žáků – výroba plakátů	k. komunikační, k. učení k. občanské k. personální, k. pracovní volba povolání	Mgr. Pražmová
Jarní práce na školní zahradě	žáci se seznámí a naučí pracovat se zahradním nářadím, zjistí důležitost přípravy školní zahrady na letní období	březen - květen	1. – 9. ročník	upravená školní zahrada, pořízení fotodokumentace, obdělávání půdy, sázení, pletí, úprava pozemků po zimě na školní zahrady	k. komunikační, k. učení, k. k řešení problémů	TU - vyučující Pč, Vv ... - I., II. st
„Velikonoční“ – v rámci mezi-předmětových vztahů předávání zvyků a tradic	žáci se ve svých třídách zaměří na dědictví v podobě velikonočních tradic, výroba ozdob ze starých nové, pečení apod.	duben	1. 9. ročník	galerie výrobků v jednotlivých třídách, pořízení fotodokumentace, zveřejnění na webových stránkách školy	k. komunikační, k. učení, k. k řešení problémů, k. občanské	třídní učitelé

Den Země - „Týden pro Zemi“ , třídění odpadů, úklid areálu školy, účast v rámci města Karviná	Žáci si vyberou nejpalčivější problém planety Země, který budou řešit v kolektivech tříd podle věkové kategorie, v praktických činnostech se zaměří na úklid v okolí školy, školní zahrady	duben	žáci 1. - 9. ročníků ve smíšených skupinách	využití různých forem vyjádření názorů, postojů, zážitků individuální či skupinové prezentace žáků formou myšlenkových map, zaměření na úklid okolí školy a školní zahrady, fotodokumentace bude zveřejněná na webových stránkách školy	k. komunikační, k. učení k. občanské k. personální, k. pracovní	koordinátor EVVO a vyučující
Projekt „Chráníme přírodu“	Třídění odpadu, praktické ukázky a procvičování	květen	3. ročník	myšlenková mapa, portfolio žáků 3. ročníku, fotodokumentace	k. komunikační, k. učení k. občanské	Mgr. Graczová, Mgr. Lipková
Projekt „ptáci“ – projektový den	rozpoznávání a sledování druhů ptáků, jejich vzhledu, zpěvu, způsob stavění hnízda péče o mláďata	květen	2. A	myšlenková mapa, portfolio žáků 2. ročníku, fotodokumentace	k. komunikační, k. učení k. občanské	Mgr. Pražmová
Škola v Přírodě – ekologický program	žáci se seznámí s tříděním odpadu, na praktických ukázkách a pod vedením odborníků se naučí třídit odpad, zdůvodní si význam pro ŽP	květen	2. A, 3.A	žáci se aktivně zapojí do plnění výukového programu a závěrečná zpráva ze ŠvP, zaměří se na úklid okolí ŠvP	k. komunikační, k. učení k. občanské	Mgr. Pražmová, Mgr. Graczová
Projekt – „Chemie kolem nás“ a „Chemie a životní prostředí“ EKOKOM	žáci se seznámí, s tím co nás obklopuje, praktickou ukázkou se přesvědčí o přítomnosti chemických látek v našem okolí	červen	8. A. B, 9. A	Laboratorní pokusy, přednáška zástupců EKOKOMU, zveřejnění výsledku na nástěnce školy	k. komunikační, k. učení k. občanské k. personální, k. pracovní volba povolání	Mgr. Stehnová

Mezi nebem a Zemí (Př, Ch) - exkurze - Landek, Technické muzeum Dolní Vítkovice	žáci se seznámí s technickými prostředky pro těžbu, vliv těžby na životní prostředí, činnost rekultivací v těžební lokalitě	Červen	9. A, B	Exkurze do Technického muzea Landek Dolní Vítkovice, slohová práce	k. komunika- tivní, k. učení, k. pracovní volba povolání	Mgr. Stehnová
Projektová hodina Ekosystém- my bezobrat- lých živočichů a společensva rostlin	žáci se naučí správně zařadit bezobratlé živočichy a rostliny do ekosystému,	červen	6. A, B	bude provedená prezentace žáků formou plakátů, návštěva botanické zahrady a Opavského muzea	k. komunika- tivní, k. učení, k. pracovní volba povolání	Mgr. Stehnová
Hodnocení realizace ročního plánu EVVO	Koordinátor a EKO tým hodnotí naplnění cílů plánu EVVO a	červen	vyučující	zápis z jednání, plán na následující rok		koordinátor EVVO, EKO tým

Roční program EVVO na školní rok 2016-17 (2. část – celoroční aktivity)

aktivity	Výstupy/cíle	termín	účast	hodnocení	zodpovídá
Třídění odpadů	třídění odpadů na 3 složky, recyklace odpadů, zlepšit úroveň třídění odpadů, žák pracuje v týmu, posoudí vlastní vliv na ŽP a navrhne možné akce na zlepšení prostředí školy, zhodnotí možnosti vlastního zapojení	celoročně 1 krát měsíčně průběžné hodnocení, soutěž mezi třídami a závěrečné vyhodnocení v květnu	všechny třídy	zpráva o stavu třídění odpadů výsledky dotazníkového šetření návrh opatření pro zlepšení třídění odpadů pro vedení školy	koordinátor EVVO, EKO tým
Sběr suchého pečiva, kaštanů – pro lesní zvěř	žáci celoročně sbírají vše čím můžeme přikrmit zvěř volně žijící v přírodě, ve spolupráci s MS Karviná Starý - Ráj	celoročně, říjen - listopad	Všechny třídy	závěrečná soutěžní tabulka, včetně vyhodnocení EVVO	koordinátor EVVO, vedoucí přírodovědném kroužku, EKO tým, vyučující
Recyklohra ní - sběr elektrospotřebičů, baterií, plnění zadaných úkolů 1. - 9. tř.	žák třídí elektro - odpady	celoročně	všechny třídy	závěrečné hodnocení umístění školy v projektu množství přidělených bodů v projektu	Mgr. Olbřimková, koordinátor EVVO, EKO tým
Sběr druhotných surovin – papíru, PET víček,	žáci celoročně sbírají PET víčka a papír, za utržené peníze si vylepšují vybavení třídy i školy, přispívají na exkurze a výlety	celoročně	všechny třídy	závěrečná soutěžní tabulka, včetně vyhodnocení EVVO	koordinátor EVVO, vedoucí přírodovědném kroužku, EKO tým, vyučující

Prezentace aktivit školy v oblasti EVVO	vyhledá a utřídí informace z různých zdrojů prezentuje informace	celoročně	žakovský tým	zveřejnění akcí na webu školy, tisku a na nástěnce na chodbě školy	koordinátor EVVO, správce sítě, EKO tým, vyučující
Sběr papíru a PET víček – aktivity žáků a jejich rodin při sběru druhotných surovin	žáci celoročně sbírají papír a PET víčka, své teoretické znalosti uplatňují v rodinách a pomáhají realizovat školní projekty	celoročně	všechny třídy	závěrečná soutěžní tabulka, včetně vyhodnocení EVVO, hodnocení v umístění jednotlivých tříd v rámci celoškolní soutěže	koordinátor EVVO, EKO tým, kolektivy třídy
Činnost zájmového kroužku „ Poznej a chraň“	Žáci celoročně získávají vědomosti a dovednosti v oblasti flóry a fauny se zaměřením na environmen - tální výchovu a vzdělávání	říjen – květen	členové kroužku	účast na soutěžích, činnost zveřejněna na webových stránkách školy č	Mgr. Cieslová

Výše uvedený „Roční plán EVVO“ je zpracován v souladu se záměry ZŠ a MŠ U Lesa, Karviná, příspěvková organizace v daném školním roce a je součástí další koncepce ZŠ a MŠ. Je v souladu s *Metodickým pokynem MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty č. j. 16745/2008 – 22 ze dne 27. října 2008.*

Roční plán EVVO vychází z Rámcového vzdělávacího programu a jeho cílů základního vzdělávání;

1. podněcování žáků k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
2. příprava žáků k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
3. vytváření schopnosti žáků projevovat city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjení vnímavosti a citlivých vztahů k lidem, prostředí a přírodě

Součástí naší ZŠ je i MŠ, kde se pedagogové snaží vytvářet základní ekologické povědomí i u těch nejmenších dětí. Příroda a životní prostředí vůbec je důležitou součástí jejich ŠVP, která se prolíná celoroční činností MŠ. Dlouhodobým cílem vzdělávacího programu je pomoc pedagogů dětem již v útlém věku objevovat svět přírody, přírodní jevy a děje ve vzdělávací oblasti. Cílem je založení elementárního povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí a postupné vytváření elementárních základů pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí. V tomto školním roce v MŠ pracují i na projektech rozvíjení vztahu k přírodě s využitím vhodné motivace. Některé projektové dny jsou propojené z MŠ A ZŠ. Úkoly plníme společně v duchu „Starší učí mladší“.